

خب اسلام بر پایه‌ی عقل و ایمان است. کل برنامه‌های اسلامی را با عقل و ایمان باید سنجید و فهمید و عمل کرد. اینها نه عقل داشتند، نه ایمان. پیغمبر وارد این جامعه شد؛ یعنی این بیانات الهی را، وحی الهی را، کلام خدا را برای یک چنین مردمی تلاوت کرد و توانست در طول مدت سیزده سال — که سیزده سال زمانی ا طولانی نیست — از بین همین مردم، عمار درست کند، ابوذر درست کند، مقداد درست کند؛ از بین همین مردم!

۱۴۰۴/۱۰/۲۷

▼ حرف روز

ترامپ ببرد یا ببازد؟

وضعیت سیاسی در انتخابات آمریکا عجیب و غریب است. بعد از نیکسون، میزان محبوبیت هیچ کدام از روسای جمهور آمریکا در تابستان پیش از انتخابات میان دوره‌ای به این اندازه افول نکرده است. الان شاخص محبوبیت ترامپ روی ۳۴ قرار گرفته است؛ ۴ درصد کمتر از بایدن خواب‌آلود و ۷ درصد کمتر از دوره قبل خودش. برای اولین بار در نزدیک به یک دهه، دموکرات‌ها در کارایی اقتصادی با ۳۷٪ در برابر ۳۶٪ جمهوری خواهان جلو زده‌اند.

بر اساس نظرسنجی‌های انجام شده در یک ماه گذشته، وضعیت رأی جمهوری خواهان در انتخابات کنگره به شدت متزلزل است و آن‌ها با فاصله‌ای محسوس از دموکرات‌ها عقب‌ترند. دو عامل اصلی این افول، قیمت بالای بنزین و جنگ نامطلوب با ایران هستند که هر دو به شدت به هم گره خورده‌اند و پایگاه رأی جمهوری خواهان را تضعیف کرده‌اند. در نظرسنجی‌های اخیر دموکرات‌ها با حدود ۷ یا ۸ درصد پیش‌تاز بودند. مثلاً نظرسنجی رویترز/ایپسوس احتمال موفقیت دموکرات‌ها را ۴۲٪ در مقابل ۳۷٪ جمهوری خواهان ثبت کرد.

آمارها می‌گویند که ۸۱٪ از رأی‌دهندگان می‌گویند قیمت بنزین بودجه خانواده‌شان را تحت فشار قرار داده و ۶۳٪ افزایش قیمت را به حساب ترامپ می‌گذارند. آیا این‌ها را گفتم که از شکست ترامپ و جمهوری خواهان استقبال کنیم؟ خیر؛ با کمی جرح و تعدیل معتقدم که سگ زرد برادر شغال است.

چه جمهوری خواهان ببرند چه دموکرات‌ها، بازی ما با آمریکایی‌ها یک بازی پیچیده است. همین درباره رژیم صهیونی هم صدق می‌کند. چه نتانیاهو ببرد یا آیزنکوت یا لاپید و بنت، فرقی نمی‌کند. آیزنکوت همان فرمانده قصاب ستاد کل ارتش رژیم صهیونی و بنت همان طراح ایده مرگ ایران با هزاران خنجر است.

تنها دلیلی که ما از این که ترامپ ببازد استقبال می‌کنیم این است که همه بدانند با ایران نمی‌توان سر جنگ را باز کرد و قَصِر در رفت.

اگر جمهوری خواهان ببازند، همه می‌دانند آن کسی که گردن آن‌ها را در انتخابات شکست، نه دموکرات‌ها بلکه بازار متلاطمی است که پس از جنگ با ایران ساخته شد.

ما آن طیف نیستیم که در صفحه یکشان عبای رئیس‌جمهور اسبق را با لباس هیلاری کلینتون ست می‌کردند تا بگویند سگ زرد با شغال متفاوت است. تنها خوشحالی ما از شکست جمهوری خواهان این است که همه بفهمند نباید پا بر روی دم شیر گذاشت. بازی کردن با دم یوز ایرانی بسیار پر هزینه است، قبلاً کارتر هزینه‌اش را داده و ترامپ هم باید این هزینه را بپردازد.

[یعقوب ربیعی]

▼ گزارش روز

اقتصاد و امنیت؛ دو بال سفر قالیباف به عراق

سفر سه‌روزه محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی، به عراق، از همان نخستین ساعات با حضور در محل شهادت سردار شهید قاسم سلیمانی و شهید ابومهدی المهندس آغاز شد و در ادامه، مجموعه‌ای از دیدارها با عالی‌ترین مقام‌های سیاسی، پارلمانی، قضایی و امنیتی عراق را دربر گرفت. این سفر که در شرایط حساس منطقه‌ای و با دستورکاری گسترده انجام شد، فراتر از روابط دوجانبه، تحولات و مسائل منطقه‌ای را نیز دربر می‌گرفت. رئیس مجلس شورای اسلامی بلافاصله پس از ورود به بغداد، در محل شهادت سردار سلیمانی و ابومهدی المهندس حاضر شد و این محل را نمادی از اشتراکات دو ملت ایران و عراق دانست. قالیباف با اشاره به مبارزه با داعش، این دو فرمانده بزرگ را از جمله چهره‌هایی دانست که در مقابله با این گروه تروریستی نقش حیاتی داشتند و سخنان خود را به تحولات نظم امنیتی منطقه پیوند زد. او با بیان اینکه پس از جنگ اخیر شاهد تحول در نظم امنیتی منطقه هستیم، تأکید کرد که دخالت بازیگران فرامنطقه‌ای در معادلات منطقه در حال کاهش است و نیروهای آمریکایی به دنبال خروج از منطقه هستند. در دیدار با هیئت الحلبوسی، رئیس مجلس عراق، قالیباف بر اهمیت همکاری پارلمانی تأکید کرد و اتصال راه‌آهن شلمچه-بصره، لایروبی اروندرود و توسعه روابط اقتصادی را از اولویت‌های دو کشور عنوان کرد. در این دیدار، الحلبوسی با اشاره به خروج قریب‌الوقوع نیروهای آمریکایی از عراق، بر توسعه روابط تهران و بغداد تأکید کرد. موضوع صادرات نفت عراق از تنگه هرمز نیز مطرح شد و قالیباف ناامنی و اختلال در تجارت منطقه را به شرایط ناشی از جنگ و مداخلات آمریکا نسبت داد. دربار با نزار آمدی، رئیس‌جمهور عراق، قالیباف آمریکا و رژیم صهیونی را عامل اصلی بسیاری از مشکلات منطقه معرفی کرد و گفت: «کشورهای اسلامی بیش از گذشته به یکدیگر نیاز دارند.» رئیس‌جمهور عراق نیز با اشاره به جنگ اخیر، آن را برخلاف قواعد بین‌المللی دانست و تأکید کرد که امنیت یکپارچه منطقه تنها از مسیر امنیت کشورهای منطقه حاصل خواهد شد. در نشست با نخست‌وزیر عراق، قالیباف با یادآوری حملات داعش به عراق، نقش ایران در حمایت از این کشور را مورد اشاره قرار داد و گفت: «ایران در کمک به عراق تفاوتی میان شیعه، سنی، کرد، عرب و غیرعرب قائل نشد و هدف، دفاع از عراق بود.» نخست‌وزیر عراق نیز با اشاره به روابط تاریخی دو کشور، ایران را نخستین کشوری دانست که در پاسخ به درخواست عراق برای کمک، وارد میدان شد.

در کنار ریزنی‌های سیاسی و امنیتی، اقتصاد نیز بخش مهمی از سفر قالیباف بود. او در نشست با فعالان اقتصادی بر تدوین نقشه راه اقتصادی و تجاری میان ایران و عراق تأکید کرد و استفاده از ارزهای ملی در مبادلات تجاری را راهی برای کاهش وابستگی به ارز آمریکا دانست. قالیباف همچنین در مراسم چهلمین روز تدفین رهبر شهید انقلاب در کربلا، سلام رهبر معظم انقلاب و ملت ایران را به مردم عراق ابلاغ کرد و ریشه روابط تهران و بغداد را در تاریخ، جغرافیا و اعتقادات مشترک دانست.

[علی فاتح]

▼ خبر ویژه

مسیر تجارت ایران از خلیج فارس به سوی اوراسیا چرخید

وب‌گاه قطری الجزیره در یادداشتی تحلیلی با اشاره به توقف کامل فعالیت‌های تجاری و مالی امارات با تهران، به بررسی ظرفیت‌های ایران برای تغییر مسیر صادرات به سوی بازارهای جدید پرداخته و این پرسش را مطرح کرده است که آیا ایران می‌تواند جایگزین مناسبی برای این بازار حیاتی پیدا کند؟ به گزارش الجزیره، امارات پس از چین، دومین شریک تجاری ایران در جهان و نخستین شریک تجاری در میان کشورهای عربی و حوزه خلیج فارس بوده و مبادلات سالانه دو کشور به بیش از ۲۷ میلیارد دلار می‌رسیده است. با این حال، به گزارش اتاق بازرگانی ایران، محصولات کشاورزی که به بازارهای جنوبی صادر می‌شد، دچار فساد نشده و بخشی از آنها به بازارهای موقت صادر شده، بخشی در داخل مصرف شده و تولید برخی محصولات نیز به طور موقت کاهش یافته است. روح‌الله لطیفی، سخنگوی خانه تجارت کشور، نیز تأکید کرده که ایران توانسته بخشی از خسارت‌ها را از طریق گشودن بازارهای جایگزین مانند عراق، افغانستان، پاکستان، روسیه، کشورهای آسیای مرکزی و هند جبران کند. محمدحسین سیفاللهی، پژوهشگر اقتصادی، نیز بسته شدن دروازه امارات را «فرصتی برای بازسازی ساختار تجارت ایران و حرکت به سمت تنوع‌بخشی» دانسته و تأکید کرده که ایران با بهره‌گیری از موقعیت ژئوپلیتیک خود، می‌تواند کریدورهای جایگزین مانند کریدور شمال-جنوب، بنادر دریای خزر و ابتکار کمربند و راه چین را توسعه دهد.

بی‌خردی سیاسی؛ ویژگی اوباش پهلویست

پرویز امینی، استاد دانشگاه و جامعه‌شناس سیاسی، با اشاره به دوگانه‌سازی جریان پهلوی‌گرا، تأکید کرد که این جریان نه شرافت سیاسی دارد و نه خرد سیاسی. امینی گفت: «دوگانه‌ای که ابتدا میان "جمهوری اسلامی و پهلوی" ساخته بودند، اکنون دائماً در حال توسعه است. در مرحله نخست گفته می‌شود هرکس با پهلوی مخالف است، لابد به جمهوری اسلامی نزدیک است.» وی افزود که این شکاف به حوزه دین نیز گسترش یافته و «دینی بودن» مترادف با «جمهوری اسلامی بودن» و «پهلوی‌بودن» مترادف با «غیردینی بودن» تعریف می‌شود. این استاد دانشگاه با اشاره به رفتار بخشی از جریان سلطنت‌طلب در جریان جنگ و تهاجم خارجی علیه ایران، تصریح کرد که این دوگانه حتی به شکاف «ایران - ضدایران» نیز کشیده شده است. امینی گفت: «وقتی خصومت با جمهوری اسلامی آن‌قدر گسترده می‌شود که فرد برای ضربه‌زدن به جمهوری اسلامی، از حمله نظامی به کشور خود نیز استقبال می‌کند، دوگانه سیاسی به نقطه‌ای رسیده که خود "ایران" نیز می‌تواند قربانی آن شود.» وی با اشاره به برخورد این جریان با شخصیت‌هایی مانند مصدق و شریعتی، تأکید کرد که این سلیبی‌گری گسترده «بیش از آنکه نشانه قدرت باشد، نشانه بی‌خردی سیاسی آنهاست.» امینی در پایان گفت: «جریان پهلویست نه شرافت سیاسی دارد و نه خرد سیاسی.»

بزرگ‌ترین دشمن رژیم صهیونی در قطر

یک رسانه صهیونیست در مقاله‌ای با اشاره به نقش شیخه موزه بنت ناصر المسند، مادر امیر فعلی قطر، او را «بزرگ‌ترین دشمن اسرائیل در قطر» معرفی کرد. به نوشته این رسانه، قطر طی چند دهه با ایجاد سیستمی از روابط، سازمان‌ها، سرمایه‌گذاری‌ها، ارتباطات و فعالیت‌های خیرخواهانه، توانسته است دامنه تأثیرگذاری خود را به خارج از مرزها گسترش داده و رهبری «جبهه ایدئولوژیک ضداسرائیلی» را بر عهده بگیرد. در قلب این حکومت، شیخه موزه به عنوان یکی از ارکان اصلی پروژه قطر معرفی شده است؛ شخصیتی که ثروت، جایگاه، آموزش، فرهنگ و رسانه را با روابط خود با قوی‌ترین مراکز قدرت در جهان در هم می‌آمیزد. بر اساس این گزارش، شیخه موزه شریک اصلی در فرآیندی بوده که قطر را از کشوری کوچک با اکثریت قبایلی به کشوری توانمند در اعمال نفوذ فراتر از حجم جغرافیایی‌اش تبدیل کرده است. دانشگاه‌های غربی، نهادهای فرهنگی، مؤسسات خیریه، سرمایه‌گذاری‌های عظیم، رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی، همگی به بخشی از بافت قدرت نرم دوحه تبدیل شده‌اند. این رسانه عبری همچنین مدعی شده است که قطر از شبکه‌های نهادی و مالی خود برای تقویت روابط با عناصر وابسته به جماعت اخوان‌المسلمین و گسترش نفوذ این جنبش اسلامی در خاورمیانه و جهان غرب استفاده کرده است.

هشدار سودان به امارات؛ عقب‌نشینی یا سرکوب نظامی

معاون رئیس شورای حاکمیت سودان با تأکید بر خلع سلاح کامل شبه‌نظامیان مورد حمایت امارات (نیروهای واکنش سریع)، هرگونه مذاکره پیش از تسلیم سلاح را رد کرد و گفت که گزینه فعلی، «یکسره کردن کار از راه نظامی» است، مگر اینکه شرایط جدی برای مذاکره فراهم شود. مالک عقار در گفت‌وگو با شبکه الجزیره با اشاره به اینکه شرط اصلی برای آغاز هرگونه مذاکره، «عقب‌نشینی شبه‌نظامیان از شهرها و مناطق مسکونی» است، تصریح کرد که خلع سلاح آنها و سایر مسائل را می‌توان پس از عقب‌نشینی و تجمع نیروهایشان در مناطق مشخص، مورد بحث و بررسی قرار داد. وی با بیان اینکه دولت سودان گفت‌وگو را رد نکرده و به شرط حفظ یکپارچگی کشور و نهادهای آن، از ابتکارعمل‌ها استقبال می‌کند، درباره طرح آمریکا ابراز تردید کرد و گفت که بیم دارد این طرح واقعی را تحمیل کند که منجر به تجزیه سودان شود. عقار تأکید کرد که برای پذیرش طرح آمریکا تحت فشارهای شدیدی قرار دارد، اما بر موضع خود پافشاری می‌کند. وی همچنین از اتیوپی انتقاد کرد و گفت که این کشور به شبه‌نظامیان واکنش سریع اجازه داده است تا از خاک خود علیه سودان استفاده کنند. درگیری‌های مسلحانه داخلی در سودان از آوریل ۲۰۲۳ میان ارتش به فرماندهی عبدالفتاح البرهان و نیروهای واکنش سریع به فرماندهی محمد حمدان دقلو (حمیدتی) بر سر قدرت آغاز شده و تاکنون به آواره شدن هشت میلیون نفر منجر شده است.

◀ کاظم غریب‌آبادی، معاون حقوقی وزارت امور خارجه، با اشاره به هشدار بیش از صد دیپلمات باسابقه انگلیسی و فرانسوی گفت: «لندن و پاریس نباید پشت واژه "ابراز نگرانی" پنهان شوند؛ ادامه ارسال سلاح و هرگونه حمایت از رژیم، انتخاب آگاهانه برای همکاری و مشارکت در ارتکاب جنایات رژیم صهیونیستی است.» وی افزود این دیپلمات‌ها هشدار داده‌اند سیاست رژیم صهیونی به سمت «پاکسازی قومی» و «محو فلسطین» پیش می‌رود و خواستار توقف انتقال سلاح، ممنوعیت تجارت با شهرک‌ها و اجرای تصمیمات دیوان‌های لاهه شده‌اند. غریب‌آبادی بر ضرورت اقدام عملی لندن و پاریس تأکید کرد.

◀ سیدرضا رفیعی، عضو هیئت رئیسه اتاق مشترک ایران و روسیه، با اشاره به ضرورت توسعه سرمایه‌گذاری‌های مشترک گفت: «بسیاری از صنایع ایران ریشه در همکاری‌های پیشین با روسیه دارد، اما اکنون باید این همکاری‌ها به مرحله سرمایه‌گذاری مشترک و توسعه بازارهای دوجانبه برسد.» وی جنگ اخیر را نشان‌دهنده اهمیت تنوع‌بخشی به کردیورها دانست و افزود: «نباید همه تخم‌مرغ‌ها را در یک سبد بگذاریم. اگر زیرساخت‌ها از قبل ایجاد شده بود، حتی بستن تنگه هرمز نیز می‌توانست برای طرف مقابل بی‌معنا باشد.»

◀ جلعاد کاریف، عضو کنست رژیم صهیونی، هشدار داد سیاست‌های نتانیاهو، کاتس و اسموتریچ انتفاضه سوم را تسریع کرده است. وی گفت: «شهرک‌نشینان بدون هماهنگی با ارتش دست به تور نمایشی در روستای فلسطینی می‌زنند و نتیجه آن درگیری‌های شدید و حادثه خونین است.» کاریف افزود: «وقتی انتفاضه سوم شعله‌ور شود، به نام نتانیاهو، کاتس و اسموتریچ ثبت خواهد شد؛ کسانی که بسترهای این انفجار را فراهم کرده‌اند و پیش از انتخابات به آن علاقه‌مند هستند.» وی از ارتش رژیم خواست مانع ورود صهیونیست‌ها به روستاهای فلسطینی شود و گفت فرماندهان ارتش به رهبری سیاسی هشدار داده‌اند.

◀ مارک کارنی، نخست‌وزیر کانادا، با اشاره به شکست مذاکرات با آمریکا گفت: «آنها خیلی زیاد خواستند و خیلی کم پیشنهاد دادند.» وی تعرفه‌های جدید ترامپ را «حمله» به کانادا و نوعی جنگ خواند و اعلام کرد: «کانادا تعرفه‌های واشنگتن را دلار به دلار پاسخ خواهد داد تا از کارگران و کسب‌وکارهای کانادایی محافظت کند.» کارنی افزود آمریکا شرایط ناعادلانه‌ای از جمله محدود کردن توانایی کانادا برای انعقاد توافقات تجاری جدید پیشنهاد کرده بود.

نفتالی بنت، نخست‌وزیر پیشین رژیم صهیونی، با هشدار درباره انزوای فزاینده رژیم گفت: «ما آمریکا و جهان را از دست داده‌ایم و جایگاه اسرائیل به پایین‌ترین نقطه از زمان تأسیس در سال ۱۹۴۸ رسیده است.» وی در کنفرانس امنیتی تل‌آویو با انتقاد تند از کابینه نتانیاهو افزود: «کابینه نمی‌داند چگونه در هیچ‌کجا پیروز شود؛ نه در غزه، نه در لبنان.» بنت همچنین تأکید کرد رژیم صهیونی فاقد نهاد مؤثری برای مقابله با کارزارهای نفوذ است.